T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.SÖ.1.01/ 3726 ..../08/2004
KONU: Sözlü ve Yazılı Soru Önergeleri

05 AĞU.04

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 21.07.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-6502 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde gönderilen, Bilecik Milletvekili Yaşar TÜZÜN'e ait 6/1213, Iğdır Milletvekili Dursun AKDEMİR'e ait 6/1219, 7/3253, Edirne Milletvekili Necdet BUDAK'a ait 7/3254, 7/3258, 7/3259, Ordu Milletvekili İ.Sami TANDOĞDU'ya ait 7/3255, Antalya Milletvekili F.Fikret BALOĞLU'na ait 7/3256, 7/3257, Aydın Milletvekili Özlem ÇERÇİOĞLU'na ait 7/3260, 7/3264, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/3261, 7/3262, 7/3263, Manisa Milletvekili Hasan ÖREN'e ait 7/3265 ve Tekirdağ Milletvekili Enis TÜTÜNCÜ'ye ait 7/3266 esas nolu sözlü ve yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:
EK-1 : Görüş 6/1213 (1 adet- 1 sayfa)
EK-2 : Görüş 6/1219 (1 adet- 1 sayfa)
EK-3 : Görüş 7/3253 (1 adet- 2 sayfa)
EK-4 : Görüş 7/3254 (1 adet- 1 sayfa)
EK-5 : Görüş 7/3255 (1 adet- 2 sayfa)
EK-6 : Görüş 7/3256 (1 adet- 1 sayfa)
EK-7 : Görüş 7/3257 (1 adet- 1 sayfa)
EK-8 : Görüş 7/3258 (1 adet- 2 sayfa)
EK-9 : Görüş 7/3259 (1 adet- 1 sayfa)
EK-10: Görüş 7/3260 (1 adet- 1 sayfa)
EK-11: Görüş 7/3261 (1 adet- 1 sayfa)
EK-12: Görüş 7/3262 (1 adet- 2 sayfa)
EK-13: Görüş 7/3263 (1 adet- 1 sayfa)
EK-14: Görüş 7/3264 (1 adet- 1 sayfa)
EK-15: Görüş 7/3265 (1 adet- 2 sayfa)
EK-16: Görüş 7/3266 (1 adet- 2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Hasan ÖREN
MANİSA Milletvekili

Önerge No : 7/3265

Manisa Tavuk Hastalıkları Araştırma ve aşı Üretim Enstitüsü Bakanlar Kurulunun 2004/4705 sayılı Kararıyla 6 haziran 2004 tarihinde kapatılmıştır. Kurulduğu 1982 yılından bu yana hızla gelişmekte olan kanatlı sektörüne önemli katkı sağlayan Enstitünün kapatılması bu alandaki bilimsel gelişmeye büyük darbe vurmuştur. Bu kurum tavuk hastalıkları konusunda araştırma yapan, aşı, antijen, antiserum üreten ülkemizin en önemli kuruluşlarından biridir. Enstitünün bu çalışmalarının can damarı ise SPF (Specific Pathogen Free) yani hastalıklardan ari kümeslerde yetiştirilen hayvanlar ve yumurtalardır. Dünya üzerinde 8-10 SPF yetiştiriciliği yapılmakta olup bunlardan biriside Manisa'da bulunmaktadır. Ortadoğu, Balkanlar ve Türkiye'de tek olan Manisa Enstitüsünde 4 adet SPF 2 adette yan SPF olarak adlandırılan hastalıklardan arındırılmış kümes bulunmaktadır. Burada üretilen yumurtalar sadece bu laboratuarda değil ülkemizin insan ve hayvan sağlığına hizmet veren , bir çok laboratuarında kullanılmaktadır. Bu yumurtalar tavuk aşıları dışında, kızamık,kabakulak,çocuk felci, grip gibi beşeri aşıların üretiminde ve viral hastalıkların teşhisinde, aşıların saflık ve zararsızlık testlerinde, genetik ve biyolojik denemelerde, kansere neden olan etkenlerin incelenmesinde ve onkolojik araştırmalarda bakteri, mikoplazma ve virüs yönünden temiz doku kültürleri elde etmekte ve antikor formasyonunun incelenmesi gibi önemli alanlarda kullanılmaktadır.

Ülkemizde kanatlı sektörü hızla büyümektedir. Bu sektöre hizmet veren kamu kuruluşlarının birer birer kapatılmasının nedeni bir türlü anlaşılamamıştır. Önce beyaz et işleyen iki kombine özelleştirilmiş sonrasında ise Manisa Tavuk Hastalıkları Araştırma ve Aşı Üretim Enstitüsü kapatılmıştır.

Bakanlığınıza bağlı enstitü ve laboratuarlar ülkemiz hayvancılığına ve sağlığına önemli hizmet vermektedir. Yetişmiş elemanları, teknik donanımı ile önemli işler başaran bu kurumlar üniversiteler ile iş birliği halinde bilimsel çalışmalara öncü olmaktadırlar. Enstitülerde yapılan bilimsel araştırma ve çalışmaları yayınladıkları yayınlar ile tüm dünyaya ulaşmaktadırlar.

Bu nedenlerle;

SORU 1) Bakanlığınıza bağlı kaç tane hayvancılık araştırma ve aşı üretim enstitüsü ile il kontrol laboratuarı bulunmaktadır. 58 ve 59. hükümet döneminde kaç tanesi kapatılmıştır.

CEVAP 1) Bakanlığımıza bağlı İl Kontrol Laboratuar Müdürlüklerinin kapatılması ile ilgili herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

58. ve 59. Hükümet döneminde fiilen kapatılan hayvancılıkla ilgili Araştırma Enstitüsü bulunmamakta olup, araştırma yapacak alt yapının olmaması ve eleman sayısının yetersizliği nedeniyle, Erzincan Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü, Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünün üretim amaçlı hayvancılık birimleri kapatılmıştır.

Bunlardan şimdiye kadar önemli bir ıslah ve teknoloji geliştirme gerçekleşmemiştir. Konya, Ankara, Balıkesir, Diyarbakır, Adana, Erzurum ve İzmir'de büyük ve güçlü hayvancılık projeler oluşturulmuş veya oluşturulmaktadır.

Kanatlı ve diğer hayvan aşıları üretimi Bakanlığımıza bağlı 9 Araştırma Enstitüsünde gerçekleştirilmektedir. Manisa Tavuk Hastalıkları Araştırma ve Aşı Üretim Enstitümüz bu 9 enstitünün içerisindedir. Manisa'da üretilen 8 çeşit kanatlı aşısının dışında diğer enstitülerde 25 çeşit büyükbaş ve küçükbaş hayvan aşıları üretilmektedir.

Bunlardan Manisa Tavuk Hastalıkları Araştırma ve Aşı Üretim Enstitümüz dışında kapatılma kararı alınan bir enstitü bulunmamaktadır.

SORU 2) Enstitü ve laboratuarların kapatılma nedenleri nedir ?

SORU 3) Başka kapatılması planlanan enstitü ve laboratuar var mıdır? Varsa hangileridir?
SORU 4) Kapatılan Manisa Tavuk Hastalıkları Araştırma ve Aşı Üretim Enstitüsünün verdiği hizmeti aynı ölçü ve büyüklükte verebilecek kamuya veya özel sektöre ait kuruluş var mıdır? Varsa yerleri ve isimleri nedir?
SORU 5) Bu alanda hizmet verebilecek yeni laboratuar kurulacak mıdır?
SORU 6) Kapatılarak kanatlı sektörüne ağır darbe vuran Manisa Enstitüsünün tekrar açılması konusunda bir çalışmanız var mıdır?
CEVAP 2-3-4-5-6) Kapatılan Manisa Tavuk Hastalıkları Araştırma ve Aşı Üretim Enstitümüz 1982 yılında kurulmuş ancak kullandığı teknoloji eskimiş, günün şartlarına cevap veremez hale gelmiştir. Ülkemizde büyük bölümü ithal olmak üzere yıllık 2 milyar doz kanatlı aşısı kullanılması söz konusudur. Bu miktar içerisinde Manisa'nın üretimi 2003 yılı itibari ile 50 milyon doz gibi %2.5'lik bir orana tekabül etmektedir.

Kanatlı sektöründe faaliyet gösteren büyük, entegre firmalar kendi aşı ihtiyaçlarını yurt dışından temin etmekte, aynı zamanda ithal ettikleri aşıların bayiliklerini almaktadır.

Manisa Tavuk Hastalıkları Araştırma ve Aşı Üretim Enstitüsünün aşıları ise az sayıda tavuk bulunan küçük aile işletmesine ve bazı devlet çiftliklerine hitap etmektedir.

Dolayısıyla özel sektöre kiralanması halinde Manisa'da üretilen aşıların özel sektör zihniyetiyle modernize bir şekilde ve verimlilik ve karlılık esasına dayalı olarak üretimine devamı konusunda gereken düzenlemelerin yapılması söz konusudur. Aynı şekilde SPF tavuk ve yumurta üretimi de özel sektör elinde bu tesislerde devam edecek, yurt içi ihtiyaçta buradan temin edilmeye devam edecektir. Bu hususlarda bir aksama olması söz konusu değildir.

Halen özel sektörde kanatlı aşısı üreten 1 firma bulunmaktadır (Vetal/Adıyaman).

Kanatlı hastalıkları teşhis, kontrol ve araştırma faaliyetleri Bakanlığımıza bağlı diğer 7 araştırma enstitüsünde sürdürülmektedir.

Bakanlığımıza bağlı Hayvancılık alanında araştırma yapan 12 araştırma enstitüsü mevcuttur. 12 araştırma enstitüsünden 5'inde yalnızca hayvancılık araştırmaları yapılmakta olup, diğer 7 enstitüde ise hayvancılık araştırmaları yanında çeşitli tarımsal disiplinlerde de araştırmalar yapılmaktadır.

Manisa'da SPF ünitesi ağırlıklı olarak yumurta üretip satmaktadır. Enstitünün esas amacı yumurta satmak değil aşı üretmektir. Aşı üretiminde piyasa payı ise yok seviyesindedir. Kendi elemanlarımız yurt dışı uzmanlar ve özel sektör uzmanları tarafından yapılan incelemeler sonucunda SPF ünitesi dahil tüm enstitünün kapasitesinin % 10'unun kullanılmadığı anlaşılmaktadır. Modernizasyon ve etkin bir çalışma ile yılda 600 milyon doz aşı üretilebilecek bir enstitüde ancak yıllara göre 30-50 milyon doz (en yüksek 80 milyon doz olmuş) aşı üretilmekte; mevcut kapasite kullanılamamaktadır.

Özel sektör uzmanlarıyla etkin bir yatırım ve üretimin olmaması halinde böyle bir alt yapıda enstitü ismiyle bir faaliyete gerek olmadığı düşüncesiyle mevcut alt yapının ihtiyaç duyulan kısmı Bornova Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsüyle ilişkilendirilecektir.